

Har vi råd att avstå?

Närmare en halv miljon kronor per år i samhällsekonomisk nytta och en återbetalningstid på mindre än ett år. Det resultatet redovisade Temagruppen *Unga i arbetslivet*, vid ett seminarium den 11 april i år, för varje ungdom som går från ett marginaliserande utanförskap till egen försörjning. Temagruppen har låtit Payoff AB studera 28 projekt med över 500 ungdomar och beräknat samhällsnyttan enligt sin modell NyttoSam.

I rapporten “Det lönar sig” <http://www.temaunga.se/detlonarsig.pdf> redovisar Payoff AB dessa värdeskapande resultat för samhället som helhet, för deltagarna själva och för de flesta aktörer som medverkat i det studerade projekten. I flera fall har projekten delfinansierats med ESF-medel.



Lars Sjöström
Arbetsmarknadskonsult

En annan rapport, från Riksrevisionen, som publicerades härförleden visar liknande resultat för invandrade akademiker som etablerar sig på den svenska arbetsmarknaden och i sitt yrke.

Varför pågår det inte fler projekt, eller mer ordinarie verksamhet, om avkastningen och därmed värdet är så högt både för samhället och för individen? Har vi verkligen råd att avstå?

Den tydligaste orsaken är antagligen bristen på en utpekad mottagare av värdet och “vinsten”. Resultatet försvinner i “det stora svarta hålet”. Samhällsnytta är ett diffust begrepp som många kan förstå men som få ser konkret. Det är inte tillräckligt raka rör mellan “insatsen och plånboken”. Av rapporten från Temagruppen framgår till exempel att Arbetsförmedlingen är “förlorare”. Det vill säga Arbetsförmedlingen deltar i projekten men får inga ökade intäkter (anslag) när de bidrar till goda resultat. Även om Arbetsförmedlingens uppgift är att underlätta för personer att komma in på arbetsmarknaden vore det säkert mer motiverande om det fanns ekonomiska incitament för Arbetsförmedlingen att medverka och att nå bra resultat i projekten.

Samma situation råder i viss mån i kommunerna. Den förvaltning som är med och driver projekt, får ta kostnader men ser inte alltid den ekonomiska nyttan i form av lägre bistånd eller ökade skatteintäkter. Ett starkare samband mellan insats och avkastning skulle öka viljan och medverka och att lyckas. Det skulle också öka intresset att i ordinarie verksamhet implementera bra metoder som utvecklats i projekt.

Temagruppen *Unga i arbetslivet* är värda en eloge för rapporten. Att studera projekten och sätta pengar på dess värde visar på möjligheter att ta vara på humankapital och samtidigt generera stora samhällsvinster. När tiotusentals, kanske hundra tusen ungdomar inte deltar i arbetslivet och försörjer sig av egen kraft måste man ställa sig frågan; Har vi råd att avstå?

Lars Sjöström
Arbetsmarknadskonsult